

**ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΑΝΑΘΕΣΗΣ & ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ &
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4412/2016 ΜΕ ΤΟΝ Ν. 4782/2021
(ΜΕΡΟΣ Ι)**

Εισηγητής:

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός, MSc ΕΜΠ

Συγγραφέας Τεχνικής Νομοθεσίας & Διαχείρισης Έργων

Εισηγητής Ν.4412/2016 ΕΚΔΔΑ

Σύντομο Βιογραφικό



- Πολιτικός Μηχανικός ΑΠΘ
- MSc «Σχεδιασμός και Κατασκευή Υπογείων Έργων» ΕΜΠ
- Πρ/νος Τεχνικών Υπηρεσιών Π.Σ.Ε.
- Από το 2008 Εισηγητής σε Σεμινάρια Δημοσίων Έργων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και πιστοποιημένων φορέων εκπαίδευσης.
- Συγγραφέας του εκπαιδευτικού υλικού του ΙΝ.ΕΠ./ΕΚΔΔΑ
- Συγγραφέας του βιβλίου: “Εκτέλεση – Επίβλεψη Δημοσίων Έργων – Πρότυπος Οδηγός με τον Ν. 4412/2016 (Επικαιροποίηση 2019)»(Εκδόσεις Ζήτη)
- Εισηγητής & Επιστημονικός Συνεργάτης Παν. Δυτ. Αττικής (ΠΑΔΑ)
- Επίσημος εκπαιδευτής της ΕΜΔΥΔΑΣ
- Επίσημος εκπαιδευτής της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Συγγραφέας & Επιστημονικός Συνεργάτης 4412.gr, Dimosnet
- Αρθρογράφος σε τεχνικά περιοδικά του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου Έργων και Μελετών

Στοιχεία επικοινωνίας

Web site:



zpastamatis.gr

E-mail επικοινωνίας:



zpastamatis@gmail.com

Τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου

Άρθρο	Θέμα
44	Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών
146	Ημερολόγιο του έργου
164	Υποκατάσταση
165	Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος – Κατασκευαστική κοινοπραξία
174	Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών
176	Διαιτητική επίλυση διαφορών
189	Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης
185	Υποκατάσταση του αναδόχου
198	Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών
221	Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων

Τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από 1^{ης}/06/2021

Άρθρο	Θέμα
49	Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες
50	Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης
76	Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης ΔΣ έργου
77	Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης ΔΣ μελέτης
88	Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές
94	Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά»
116	Επιλογή των διαδικασιών
118	Απευθείας ανάθεση
120	Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης
124	Οικονομικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις έργων
142	Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης

Τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από 1^{ης}/09/2021 (Α)

Άρθρο	Θέμα
45	Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης
136	Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη
136Α	Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων – Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών-Εξουσιοδοτική διάταξη
138	Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου
141	Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων
144	Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή - Πρόσθετες εγγυήσεις – Ευθύνη
145	Χρονοδιάγραμμα κατασκευής-
147	Προθεσμίες
148	Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου
149	Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)
150	Προκαταβολές
151	Επιμετρήσεις
152	Λογαριασμοί
153	Αναθεωρήσεις
154	Απολογιστικές εργασίες

Τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από 1^{ης}/09/2021 (B)

Άρθρο	Θέμα
155	Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες
158	Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους
157	Βλάβες στα έργα – Αποζημιώσεις
159	Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης
160	Έκπτωση αναδόχου
161	Διακοπή εργασιών - Διάλυση της σύμβασης
168	Βεβαίωση περάτωσης εργασιών
169	Διοικητική παραλαβή για χρήση
170	ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ
171	Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων
172	Παραλαβή

Άρθρο	Θέμα
183	Διοίκηση σύμβασης μελέτης
183Α	Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών
184	Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα
185	Ποινικές ρήτρες
187	Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου
190	Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη
191	Έκπτωση του αναδόχου
192	Διάλυση της σύμβασης
194	Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης
196	Τεχνικές προδιαγραφές
345	Πεδίο εφαρμογής

Χρόνος έναρξης διαδικασίας σύναψης ΔΣ

άνω των ορίων

- Άρθρο 61 Ν. 4412/2016
- ως χρόνος έναρξης των διαδικασίας (ανοικτής, κλειστής κλπ.) νοείται η **ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην ΕΕΕΕ** όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού

κάτω των ορίων

- Άρθρο 120 Ν. 4412/2016
- ως χρόνος έναρξης των διαδικασιών του άρθρου 26 («Επιλογή των διαδικασιών») νοείται η **ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ,** ανά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 66.

Ως προς τις τροποποιήσεις που άρχισαν να ισχύουν από **09.03.2021**:

- Εφόσον η διακήρυξη αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την 9η/03/2021, η διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσης θα διέπεται από το καθεστώς των διατάξεων του Ν.4412/2016, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τον Ν.4782/2021 και η ισχύς τους έχει ήδη αρχίσει από 09.03.2021
 - π.χ. η ΕΔ θα ορισθεί από την ΑΑ και
 - δεν θα προκύψει από κλήρωση (σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς).
- **2339/16/04/2021 ΕΑΑΔΗΣΥ** : «Ειδικά ως προς τις συμβάσεις έργων και μελετών, **οι ΑΑ προσαρμόζουν την ΕΣΥ** και συμπεριλαμβάνουν τις διατάξεις εκτέλεσης, οι οποίες έχουν έναρξη ισχύος από τις 9-3-2021»

Ως προς τις τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από **1^{ης} / 06 / 2021:**

- Δεδομένου ότι **δεν υπάρχει μεταβατική διάταξη**, ισχύει και σε αυτήν την περίπτωση ό,τι αναφέρεται στο 2339/16/04/2021 έγγραφο ΕΑΑΔΗΣΥ
- «Για όλες τις ως άνω διατάξεις, για τις οποίες **δεν υπάρχει ρητή μεταβατική διάταξη**, επισημαίνεται ότι, για ζητήματα διαχρονικού δικαίου, ως προς την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων, ήτοι **αν καταλαμβάνουν και εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, οι οποίες έχουν εκκινήσει πριν από τις 9/3/2021 ή ήδη συναφθείσες**, κατά την ως άνω ημερομηνία συμβάσεις (εφόσον πρόκειται για διατάξεις που αφορούν στην εκτέλεση) **αναμένεται η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων, μέσω σχετικής εγκυκλίου, από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία»**

Παράδειγμα : Άρ. 102 (09/03/2021) & 103 (01/06/2021)

Έγγραφο 2339/16-4-2021 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (παρ. Δ' - Σελ. 24)

Προσαρμογή Άρθρου Διακηρύξεων

Οι ΑΑ στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του Ν.4782/2021 που τίθενται σε εφαρμογή από τις 9-3:

- «*Ιδίως **προσαρμόζουν** το σχετικό άρθρο των διακηρύξεων ως προς τη συμπλήρωση των δικαιολογητικών, με βάση τις νέες ρυθμίσεις του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν, ενώ, περαιτέρω,*
- *προτείνεται στο άρθρο για την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης να συμπεριληφθεί ρητός όρος ότι, εφόσον τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ζητηθούν μετά τις 1/6/2021, θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 103, όπως τροποποιήθηκαν”.*

Προσοχή!

Σε διαγωνιστική διαδικασία ,

- Η διακήρυξη της οποίας αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την 9η/03/2021, εφόσον τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ζητηθούν πριν την 1η/6/2021 (ημερομηνία έναρξης ισχύος Άρ. 103),
- θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 103 («Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών»), σύμφωνα με το **πρότερο καθεστώς** (δηλ. πριν από τις τροποποιήσεις του Ν. 4412/2016 με τον Ν. 4782/2021).

Ως προς τις τροποποιήσεις που αρχίζουν να ισχύουν από **1^{ης} / 09 / 2021:**

Οι διατάξεις των άρθρων 57 έως 60, 63, 64, 66 έως 79, 82, 89 έως 93, 95 έως 98 και 100



καταλαμβάνουν
διαγωνισμούς, που θα
προκηρυχθούν μετά την
1.9.2021

*Μεταβατικές διατάξεις
Μέρους Α' (Άρθρο 140 παρ.
5)*

Συμβάσεις που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν μέχρι την άνω ημερομηνία



εξακολουθούν να διέπονται από
τις
διατάξεις που ισχύουν κατά τον
χρόνο σύναψής τους

ΣΥΝΕΠΩΣ ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ :

Καταλαμβάνουν διαγωνισμούς

- που θα προκηρυχθούν μετά την 01.09.2021 και φυσικά τις αντίστοιχες συμβάσεις τους
- π.χ. Η ισχύς των διατάξεων του τροποποιημένου Άρθρου 156 εκκινεί από 1ης/09/2021 και αφορά σε Έργα, των οποίων η διακήρυξη δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την 01.09.2021"

Δεν καταλαμβάνουν συμβάσεις

- που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν μέχρι 01.09.2021 και
- άρα ο διαγωνισμός τους προκηρύχθηκε πριν την 01.09.2021

Ορισμοί (Άρ. 2) *(Ισχύς 01/06/21)*

«Διευθύνουσα Υπηρεσία» (παρ. 2)

- απαλείφεται από τον ορισμό τόσο η φράση «ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία»
- αναθεωρούνται οι αρμοδιότητές της ΤΥ της ΑΑ, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων έργων.
- Ειδικότερα, η αρμοδιότητα επίβλεψης – παρακολούθησης της υλοποίησης της σύμβασης έργου, διαφαίνεται με βάση την προτεινόμενη γραμματική **διατύπωση να μην αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΤΥ της ΑΑ**, καθώς, με βάση τις ρυθμίσεις,
 - δύναται να ασκείται και από **πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς** και στις συμβάσεις έργων κάτω των ορίων και από **ιδιώτες μηχανικούς**
 - απαλείφεται και η φράση **«υπό την εποπτεία της Προϊσταμένης Αρχής»**

«Επιβλέπων» και «Επιβλέπων ελεγκτής Μηχανικός»

4α) ως «Επιβλέπων»

- «νοείται τεχνικός υπάλληλος της διευθύνουσας υπηρεσίας ή πιστοποιημένος ιδιωτικός φορέας (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων), ο οποίος απαιτείται να διαθέτει τις εξιδεικευμένες γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και επίβλεψη του έργου.

4β) «Επιβλέπων Ελεγκτής Μηχανικός»

- ή «Ελεγκτής Μηχανικός»
- νοείται ο εγγεγραμμένος στο Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών, στον οποίο δύναται να ανατεθεί ο έλεγχος και η επίβλεψη των εκτελούμενων έργων προϋπολογισμού από εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ έως το αντίστοιχο όριο της παρ. 1 του Άρ. 5» (5.225.000 ευρώ)

Άρθ. 32^Α

Τέλος η χρήση ΜηΜΕΔ

- Απαλείφεται η εν λόγω εξαίρεση του άρθρου 221 παρ. 8 και 9, σε αντιστοιχία με την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 221, σύμφωνα με την οποία
 - η χρήση του ΜηΜΕΔ καθίσταται τρίτος εναλλακτικός τρόπος για την συγκρότηση των γνωμοδοτικών οργάνων των ΑΑ
 - ούτε ισχύουν οι λοιπές προβλέψεις για τον αριθμό των μελών κλπ

ΠΛΕΟΝ

- Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται
 - από **γνωμοδοτικό όργανο**, το οποίο **συγκροτείται από την ΑΑ** κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 221 και
 - εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης

Νέα παράταση της κατάργησης δημοσιεύσεων στον περιφερειακό και τοπικό τύπο

Τροποποιείται η παρ.12 του άρθρου 379 του Ν.4412/2016 (με το άρθρο 245 του Ν.4782/2021) και ορίζεται η **1.1.2024** ως νέα ημερομηνία για την κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης περίληψης διακηρύξεων στον περιφερειακό και τοπικό τύπο

➤ αντί της 1.1.2022 που ίσχυε μέχρι 9^{ης}/03/2021

**Τεχνική επάρκεια ΑΑ στις ΔΣ
έργων και μελετών (Άρ. 44)**

Τροποποιήσεις

απαλείφεται η προϋφιστάμενη παρ. 1, με την οποία

➤ τίθεται ο κανόνας ότι η ΑΑ που προτίθεται να προβεί σε σύναψη ΔΣ έργου ή μελέτης **οφείλει η ίδια να διαθέτει την ελάχιστη κατά περίπτωση τεχνική επάρκεια,**

✓ προσδιοριζόμενη κατ' αρχήν από την ύπαρξη τεχνικής υπηρεσίας που «**διαθέτει ελάχιστη στελέχωση**

✓ ιδίως, τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού της και τα προσόντα αυτών (ειδικότητες, εμπειρία κ.λ.π.)

➤ απαιτείται η έκδοση ΚΥΑ του ΥΠΟΜΕ & του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού

Προσδιορισμός έλλειψης από την ίδια την ΑΑ

- Η έλλειψη τεχνικής επάρκειας κρίνεται από την ίδια την ΑΑ
- προβλέπεται η δυνατότητά της να συνάπτει :
- α) **Προγραμματικές Συμβάσεις**, κατά την έννοια του άρθρου 12 παρ. 4 του παρόντος νόμου, για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη ΔΣ έργου ή μελέτης
 - Διενέργεια **“εποπτείας και επίβλεψης ΔΣ”** με προγραμματική σύμβαση από την τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος την ΑΑ φορέα ή της οικείας περιφέρειας ή από άλλη τεχνική υπηρεσία φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (άρ. 14 του Ν. 4270/2014 (Α` 143))
- β) συμβάσεις παροχής τεχνικών υπηρεσιών (άρ. 52) και
- γ) να υποστηρίζονται από την ΕΚΑΑ της παρ. 1α του άρθρου 41 ως προς την άσκηση επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών

Ειδική ρύθμιση για τους ΟΤΑ

Ήδη προστέθηκε στο άρθρο 44 (με το άρ. 3 του ν. 4674/2020) ειδική ρύθμιση για τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού

- ΠΣ κατά τις διατάξεις των άρθρων 12 και 44 του ν. 4412/2016,
 - με την ΕΕΤΑΑ,
 - τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
 - τα Δίκτυα Δήμων,
 - τον Οργανισμό Ανάπτυξης Κρήτης ΑΕ και
 - τη ΜΟΔ ΑΕ

Για την προσφυγή στην ανωτέρω διαδικασία απαιτείται

- Βεβαίωση του Προϊσταμένου ή σε περίπτωση έλλειψης αυτού,
- Βεβαίωση Δημάρχου

Κατάργηση (παρ. 2) ελάχιστου περιεχομένου ΠΣ

Προβλήματα

- Π.χ. ΕΕΤΑΑ ΑΕ
- Ισχύουσα διάταξη : Για το Περιεχόμενο μεταξύ ΟΤΑ και ΕΕΤΑΑ εφαρμόζονται οι διατάξεις της καταργημένης διάταξης
- η ΕΕΤΑΑ ΑΕ μπορεί να συνάπτει συμβάσεις έργου με μηχανικούς κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2527/97 μέσω μητρώου μηχανικών που διατηρεί η ίδια



ΕΛΣυν

- το περιεχόμενο των ΠΣ και η βάση αυτού διάκρισή τους από συμβάσεις έμμεσης απευθείας και με αμοιβή ανάθεσης έργων, υπηρεσιών κλπ έχει απασχολήσει επί σειρά ετών το ΕΛΣυν,
- το οποίο έχει παγιώσει τα σχετικά κριτήρια, τα οποία όμως ήδη αντιστοιχούν στις **καταργούμενες διατάξεις**

αρ. Α17/2019 Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ

“...το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι σε μια συμφωνία είναι οι ίδιοι δημόσιες αρχές ...

➤ **δεν αποκλείει από μόνο του την εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών,**

➤ χωρίς ωστόσο να παρεμποδίζεται το δικαίωμα των δημοσίων αρχών να εκτελούν τα καθήκοντά τους χρησιμοποιώντας ίδιους πόρους και ενδεχομένως συνεργαζόμενες με άλλες δημόσιες αρχές, εξασφαλίζοντας ότι οι εξαιρούμενες συνεργασίες δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών Ο.Φ”

Επιτροπές έργων και μελετών
(Άρ. 221, παρ. 8-10)

Τα εν λόγω ισχύουν για Διαγωνισμούς των οποίων μετά την 09^η/03/2021 :

Άνω των ορίων

- Απεστάλη η σχετική προκήρυξη σύμβασης στην ΕΕΕΕ όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού (Άρ. 61 Ν. 4412/2016)

Κάτω των ορίων

- δημοσιεύθηκε η Διακήρυξή τους στο ΚΗΜΔΗΣ (Άρθρο 120 Ν. 4412/2016)

8α) Έργα με την πλέον συμφέρουσα προσφορά

Ορισμός **3 τεχνικών υπαλλήλων ΠΕ ή ΤΕ της ΑΑ** (που πλέον δεν επιλέγονται με κλήρωση) **ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΑΞΙΑΣ**

Προστίθενται :

- Κατ` εξαίρεση, αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι της ΑΑ, τούτη δύναται
 - είτε να αιτηθεί την υπόδειξη ορισμού μελών από το **Δημόσιο** (ΜηΜΕΔ)
 - είτε να προσφύγει στην κλήρωση

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

- θα πρέπει να διευκρινισθεί η διαδικασία με την οποία ορίζονται μέλη από το δημόσιο ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (τρόπος αιτήματος από ΑΑ, τρόπος επιλογής των φορέων από τους οποίους ζητείται ο ορισμός μελών, ο αριθμός αυτών, ο χρόνος απόκρισής τους κλπ).

Προστίθενται :

- Σε διαγωνισμούς Π/Υ < 1.000.000 ευρώ δύναται να αποτελείται από υπαλλήλους της ΑΑ, **ένας εκ των οποίων είναι υποχρεωτικά τεχνικός εγγεγραμμένος στο ΜηΜΕΔ** (ΥΑ ΔΝΣ/61034/ΦΝ 466 (ΦΕΚ Β 4841/29.12.2017) (Εγκ. 6 / 2018)
- μπορεί να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος των εργοληπτών
- ΔΕΝ δύναται να συμμετέχει εκπρόσωπος του ΚτΕ

Δημόσιο (περ. (στ') Άρ. 14 Ν.4270/2014)



στ. Κεντρική Διοίκηση ή Δημόσιο ή Κράτος: περιλαμβάνει

- την ΠτΔ,
- τα Υπουργεία και
- τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και
- τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν έχουν νομική προσωπικότητα

8β) Έργα με πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής - ποιότητας

- Για τα μέλη των φορέων μη απαίτηση εγγραφής στο ΜηΜΕΔ
- ΕΑΑΔΗΣΥ - Γνώμη Α45/2020 : Ως βέλτιστη πρακτική, να ζητείται από όλα τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων, η **υπογραφή δήλωσης απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων** και εμπιστευτικότητας/ακεραιότητας
- Η μη υπόδειξη των μελών δεν κωλύει τη συγκρότηση της ΕΔ.
- η απαρτία υπολογίζεται βάσει του αριθμού των μελών που ορίστηκαν και υποδείχθηκαν.
- Ακόμα και στην περίπτωση έργων ΜΚ του άρθρου 50, η ΕΔ από μέλη της ΑΑ

9α) ΕΔ Μελετών

- η ΑΑ συγκροτεί, με Απόφασή της, ΕΔ από 3 μέλη.
- 2 είναι τεχνικοί υπάλληλοι ΠΕ-ΤΕ της ΑΑ, εγγεγραμμένοι στο μητρώο της ΜηΜΕΔ
- που έχουν εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και
- ένας εξ αυτών ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

β) ΕΔ Μελετών με χαμηλότερη τιμή (παρ. 6 άρ. 86)

- ορίζονται ως μέλη της επιτροπής υπάλληλοι της ΑΑ, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ
- Μόνο κατ' εξαίρεση, αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι της ΑΑ, αυτή δύναται
 - είτε να αιτηθεί την υπόδειξη ορισμού μελών εγγεγραμμένων στο μητρώο της περ. ζ' της παρ. 8 που απασχολούνται στο Δημόσιο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014
 - είτε να προσφύγει στη διενέργεια κλήρωσης μεταξύ των εγγεγραμμένων στο Μη.Μ.Ε.Δ.

9γ) Συμβάσεις πολύπλοκες (Συμπράξεις γρ. Μελετών)

- Κατ' εξαίρεση η ΕΔ μπορεί να συγκροτείται από πέντε (5) μέλη, αν κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής η προς ανάθεση σύμβαση είναι πολύπλοκη και απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρία.
- Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, 4 από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι εγγεγραμμένοι στο ΜηΜΕΔ και με εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, εκ των οποίων ένας ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του

9δ) Μέλος ΤΕΕ

- 1 από τα μέλη της ΕΔ υποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση από το ΤΕΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΑΑ.
- Αν το ΤΕΕ δεν ανταποκριθεί μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης,
- επιλέγεται από την ΑΑ υπάλληλος της ΑΑ ή υπάλληλος που υπηρετεί στο Δημόσιο, ως τούτο καθορίζεται στο **άρθρο 14** του ν. **4270/2014** , εγγεγραμμένος στο ΜηΜΕΔ

ΕΔ άρθρου 221 αποτελούν επίσης :

Νέα διάταξη

- Τα γνωμοδοτικά όργανα που συγκροτούνται από την ΑΑ και διενεργούν την διαδικασία της διαπραγμάτευσης (Άρ. 32Α) και
- εισηγούνται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης

Παλαιά διάταξη

- στις ορισθείσες περιπτώσεις α-γ, η διαδικασία ανάθεσης εξαιρείται, μεταξύ άλλων, από την υποχρεωτική εφαρμογή των παρ. 8 και 9 του άρθρου 221 (συλλογικά όργανα - διαγωνισμοί ΔΣ έργων, μελετών κλπ.) (Εγκ. 23/2017 κλπ.)

Ειδικοί Διαγωνισμοί (απονομή βραβείων κλπ.)

Γνώμη 8 /2017 ΕΑΑΔΗΣΥ

- Υ.Α. 26804/2011 (Β/1427) “Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων”, (κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3316/2005 (άρ. 5 παρ. 6)
- εξακολουθεί να ισχύει στο βαθμό που οι διατάξεις της δεν αντίκεινται στις σχετικές διατάξεις του ν. 4412/2016 που ρυθμίζουν τους διαγωνισμούς μελετών (άρ. 2 Ν. 4412/2016)
- (ΜΗΜΕΔ της παρ. 9 του Άρθρου 221)

Κανόνες που διέπουν τις ΕΔ

Ν.2690/1999 «ΚΔΔ»



- Άρθρο 14 (“Σύνθεση Συνεδριάσεις - Λειτουργία”)
- παρ. 1 του Άρ. 15 («Τρόπος λήψης Αποφάσεων»)

ΑΑ σε ΟΤΑ



- η Οικονομική Επιτροπή ή
- ο Πρ/νος της ΔΤΥ (σε περίπτωση μεταβίβασης σχετικής αρμοδιότητας απ’ αυτήν)

Τροποποίηση Ορίων ανάρτησης

Υποχρέωση χρήσης –
Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ–Άρ. 36

Νέο όριο για την υποχρεωτική
χρήση του ΕΣΗΔΗΣ το ποσό
των 30.000 ευρώ (αντί του
προϊσχύοντος 60.000 ευρώ)

ΚΗΜΔΗΣ Άρ. 38

Τροποποίηση ορίου πάνω από
το οποίο αναρτώνται οι
συμβάσεις στο ΚΗΜΔΗΣ, από
1.000 € σε 2.500 €

Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών – άρ. 102 (άρ. 310 Βιβλ. ΙΙ)

- τόσο η ΑΑ κατά τη διενέργεια της διαδικασίας και κατά τη λήψη των αποφάσεών της, όσο και οι προσφέροντες κατά τη σύνταξη των προσφορών τους, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν πιστά τους όρους της διακήρυξης.
- Η παραβίαση εκ μέρους του υποψηφίου των όρων της διακήρυξης συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφοράς του
- Έτσι, ο αποκλεισμός του υποψήφιου, η προσφορά του οποίου δεν είναι σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης, είναι υποχρεωτικός για την ΑΑ, η οποία δρα κατά δεσμία αρμοδιότητα χωρίς να καταλείπεται σε αυτήν περιθώριο διακριτικής ευχέρειας

Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών & δικαιολογητικών

- ασάφειες της διακηρύξεως δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων και δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός υποψηφίου για λόγους που οφείλονται σε ασάφεια της διακήρυξη
- έχει κριθεί ότι η ΑΑ δύναται να λάβει υπ' όψιν δικαιολογητικό που κατατίθεται επ' ευκαιρία άσκησης ένστασης ή προσφυγής, εφόσον το αρχικώς υποβληθέν ήταν ελλιπές, εξαιτίας σφάλματος εκ παραδρομής, που δεν οφειλόταν στον υποψήφιο, αλλά στη δημόσια αρχή που το εξέδωσε ενώ
- πλημμέλειες σε προσκομισθέντα δικαιολογητικά δεν οδηγούν κατ' ανάγκη σε αποκλεισμό υποψηφίου

Μεταστροφή της νομοθεσίας (ΚΟ 24/2014)

Κάμψη της αρχής της τυπικότητας, προκειμένου να αποφεύγεται ο αποκλεισμός διαγωνιζομένων για επουσιώδεις ή ακόμα και ασήμαντες παραλείψεις, πρακτική η οποία στην πραγματικότητα βλάπτει την ανάπτυξη του υγιούς ανταγωνισμού

- Πλέον, το αίτημα για συμπλήρωση των δικαιολογητικών που χρήζουν τέτοιας δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της ΑΑ, αλλά
- αυτή είναι υποχρεωμένη να καλέσει προς συμπλήρωση το διαγωνιζόμενο, πριν οδηγηθεί στον αποκλεισμό του

• Πλέον με τη νέα διάταξη της οδηγίας υιοθετείται η δυνατότητα διόρθωσης ελλειπών ή λανθασμένων πληροφοριών ή συμπλήρωσης εγγράφων που λείπουν, εντός εύλογης προθεσμίας

• 10 ημέρες < τιθέμενη εκ του νόμου προθεσμία < 20 ημέρες ([άρθρο 102 Ν.4412/2016](#), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 42 του Ν.4782/2021)

Με τη νέα διατύπωση του άρθρου 102

Η ΑΑ **δύναται** να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να:

- μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται **αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών** συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και
- η αίτηση αυτή, της ΑΑ, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι **αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας** σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας.

Τα ανωτέρω ισχύουν κατ'αναλογία και για τυχόν **ελλείπουσες δηλώσεις**, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν **γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα**. (Αιτιολογική Έκθεση του νόμου)

Σημεία προσοχής στις Διακηρύξεις (Νομολογία)

- Τροποποιήσεις ουσιωδών όρων της διακήρυξης
- Συνιστάται στις ΑΑ, αν έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τον ουσιώδη ή μη χαρακτήρα μιας τέτοιας τροποποίησης να τηρούν εκ νέου τις ίδιες με την αρχική διακήρυξη διατυπώσεις δημοσιότητας και για την τροποποίησή της **(ΕΑΑΔΗΣΥ 4365/20.10.2014 (Οδηγία 4))**
- Νόμιμη η διόρθωση διακήρυξης από την ΑΑ, χωρίς την παράταση της προθεσμίας του διαγωνισμού **(ΑΕΠΠ Απόφαση 862/2019, 863/2019, 864/2019)**
- Μη πρόβλεψη υποχρεωτικού λόγου αποκλεισμού στη διακήρυξη
- Η Ι.Κ.Ε. όφειλε να υποβάλει τις ΥΔ καθώς και το σχετικό πιστοποιητικό του Σ.Ε.Π.Ε. **παρά το γεγονός ότι δεν προβλεπόταν στη διακήρυξη**, αφού η συνδρομή ή μη του ως άνω λόγου αποκλεισμού πρέπει να ελέγχεται υποχρεωτικά, βάσει του άρθρου 73, από την ΑΑ **(Ελ. Συν. Κλιμ. Στ' Πράξη 97/2019, 98/2019)**

Επιλογή των διαδικασιών – άρ. 116 (άρ. 326 Βιβλίου II)

- Δημιουργούνται δύο νέα «κατώφλια» για τις συμβάσεις κάτω των ενωσιακών ορίων, ήτοι
- αυτό των συμβάσεων ήσσονος αξίας (συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, χωρίς ΦΠΑ) και
- το ανώτατο όριο της απευθείας ανάθεσης (30.000,00 € ή 60.000 €, ανάλογα με την κατηγορία σύμβασης), ενώ οι διαδικασίες σύναψης ΔΣ άνω του τελευταίου ορίου διενεργούνται πλέον μέσω του ΕΣΗΔΗΣ

Επιπλέον

α) απαλείφεται η δυνατότητα τροποποίησης των ανώτατων χρηματικών ορίων του άρ. 117 & 118



- με ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και του καθ'ύλην αρμόδιου Υπουργού

β) καταργείται η προϋφιστάμενη παρ. 2



- σύμφωνα με την οποία για τις συμβάσεις κάτω των ορίων δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ
- πρόβλεψη η οποία ουδέν προσέθετε, καθώς οι περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης προβλέπονται στον ν. 4013/2011

ΔΣ ήσσονος αξίας - Προσθήκη άρ. 117Α (άρ. 327 Βιβλίου ΙΙ)

- **Αιτιολογική σκέψη** : στόχος της είναι η «απλοποίηση και επίσπευση των σχετικών διαδικασιών και απόσπηση του δυσανάλογου διοικητικού βάρους μίας τυπικής διαδικασίας ανάθεσης για δαπάνες πολύ μικρής αξίας (<2.500 ευρώ)»
- δεν καταχωρούνται στο ΚΗΜΔΗΣ (αρ. 38)
- **δεν απαιτείται πλέον ρητά η έκδοση διοικητικής πράξης (πχ έκδοση πρωτοκόλλου παραλαβής)**

Έγκριση της μελέτης (Άρ. 189)
(Άρ. 94 Ν. 4782/2021)

Ανάθεση του ελέγχου σε Ελεγκτές

- Με ΚΥΑ (ΥΠ.ΟΙΚ. & ΥΠΟ.ΜΕ.), προβλέπεται ο υποχρεωτικός έλεγχος από ιδιώτες ελεγκτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των μελετών, των οποίων η εκτιμώμενη αμοιβή υπερβαίνει τα τιθέμενα με την απόφαση όρια, πριν την έγκρισή τους από την αναθέτουσα αρχή (παρ. 10)
- Μέχρι την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, οι ΑΑ και ΑΦ δύνανται να αναθέτουν με σύμβαση σε ελεγκτές τον έλεγχο μελετών, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία > **1.000.000 ευρώ**

Ελεγκτές

- Άρ. 183 Α : : Η επίβλεψη μελετών με προεκτιμώμενη αμοιβή έως το όριο των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 περί κατώτατων ορίων δύναται, πέραν των ορισμών των παρ. 1 και 2 του άρθρου 183, να διενεργείται από διαπιστευμένους ιδιώτες επιβλέποντες «ελεγκτές μηχανικούς» (του “Μητρώου Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών”) ανά κατηγορία μελετών
- Ο ορισμός του **ελεγκτή μηχανικού** γίνεται μετά από κλήρωση μεταξύ των εγγεγραμμένων σε Μητρώο που συστήνεται με ΚΥΑ των ΥΠΕΣ και ΥΠΟΜΕ, ύστερα από γνώμη του ΤΕΕ

ΕΛΛΑΔΗΣΥ Α-45 (1/2)

Δεν τελεί υπό ρητές προϋποθέσεις,

• όπως αντίστοιχα της παρ. 3 του άρθρου 183

- (λ.χ. έλλειψη στελέχωσης ή
- επάρκειας προσωπικού ΤΥ
- αδυναμία σύναψης ΠΣ με άλλη ΑΑ κατά το άρθρο 44

- η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση των συμβάσεων αυτών παραμένουν στην αρμοδιότητα της Δ.Υ. της ΑΑ
- ανάγκη θέσπισης κανόνων αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων και ασυμβίβαστων ιδιοτήτων (ελεγκτή-ελεγχόμενου)
- πειθαρχικές ευθύνες αντίστοιχες με των επιβλεπόντων (Άρ. 136, 183)

ΕΛΛΑΔΗΣΥ Α-45 (2/2) (Άρ. 136 & 183)

Η δυνατότητα της ΔΥ να χρησιμοποιεί εξωτερικούς συνεργάτες,

- δεν την απαλλάσσει από τις αρμοδιότητες της επίβλεψης καθώς

- ο ΙΦΕ δεν εκδίδει Πράξεις με χαρακτηριστικά εκτελεστικότητας”

- «καθώς αν δεν ορισθούν υπό οποιαδήποτε ονομασία, τεχνικοί υπάλληλοι της Δ.Υ. αρμόδιοι για τον έλεγχο/διοίκηση της σύμβασης, **δεν είναι κατανοητό πώς θα εφαρμοστεί η οποιαδήποτε αρμοδιότητα από τη ΔΥ»**

- “προκύπτουν κενά στη λειτουργία του σχήματος
ιδιωτικός φορέας επίβλεψης – Δ.Υ. – Π.Α. – ανάδοχος

Υποβολή της Μελέτης και έλεγχος

Οι Ελεγκτές Μηχανικοί εντός 2 μηνών υποβάλλουν Τεχνική Έκθεση με την οποία βεβαιώνει ότι εφαρμόστηκαν

- οι προβλεπόμενες προδιαγραφές,
- κανονισμοί και τεχνικές οδηγίες και ότι
- η μελέτη διαθέτει την ποιοτική και ποσοτική επάρκεια, σύμφωνα με τις εν γένει συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου

Μετά την υποβολή Τεχνικής Έκθεσης

- Αν η τεχνική έκθεση διαπιστώσει ότι η μελέτη δεν έχει ελλείψεις ούτε και χρήζει διορθώσεων και η ΔΥ δεν αμφισβητεί την έκθεση,
 - ο ελεγκτής προωθεί τη μελέτη στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης έγκρισης,
 - αλλιώς την επιστρέφει στον ανάδοχο με συγκεκριμένες παρατηρήσεις, θέτοντας εύλογη προθεσμία εντός της οποίας ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφωθεί και υποβάλει εκ νέου τη μελέτη. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η προθεσμία υποβολής της τεχνικής έκθεσης και δεν συμπληρώνεται, αν δεν παρέλθουν 15 ημέρες από την επανυποβολή της.

Στην περίπτωση μη τήρησης της εν λόγω υποχρέωσης

- Αν ο ανάδοχος δεν τηρήσει υπαιτίως τις υποχρεώσεις του για την αποκατάσταση των πλημμελειών της μελέτης εντός της τεθείσας προθεσμίας,
 - μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος και η διόρθωση – συμπλήρωση της μελέτης του
 - να διενεργηθεί από την υπηρεσία, ή
 - να ανατεθεί, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου, σε άλλο μελετητή ή
 - και στον **ελεγκτή της μελέτης**, αν διαθέτει τα τυπικά κατά το νόμο προσόντα (παρ.2).

Έκδοση Απόφασης έγκρισης

- Η απόφαση έγκρισης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο υποχρεωτικά μέσα σε 1 μήνα από την υποβολή της μελέτης από τη ΔΥ
- Δυνατότητα παράτασης προθεσμίας έγκρισης για έως 2 μήνες με αιτιολογημένη απόφαση του αποφαινομένου οργάνου (παρ. 4).
- Η έγκριση της μελέτης συνιστά και παραλαβή της σύμβασης
- Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 4 (1 μήνας ή το αργότερο 3 μήνες περίπτωση παράτασης) επέρχεται αυτοδίκαιη έγκριση και παραλαβή (παρ. 5)

Παραγραφή αξιώσεων

Αξιώσεις εργοδότη

- κατά του αναδόχου λόγω πλημμελειών της μελέτης
- υπόκεινται σε 6ετή παραγραφή αρχόμενη από την επομένη της παραλαβής της μελέτης ή της λύσης της σύμβασης, διάταξη που επαναλαμβάνει το περιεχόμενο της παρ.1 του άρθ. 188. (παρ. 7)

Αξιώσεις αναδόχου

- για την καταβολή της αμοιβής του
- παραγράφονται σε 5 έτη από τη ρητή ή αυτοδίκαιη παραλαβή της μελέτης (αν δεν έχουν ήδη υποπέσει σε παραγραφή με βάση ειδικότερες διατάξεις του παρόντος) (παρ. 8)

ΕΑΑΔΗΣΥ Α-45 (1/2)

Ο νομοθέτης επιλέγει να ρυθμίσει κατά ενιαίο τρόπο **δίχως να λαμβάνονται υπόψη αναγκαίες παράμετροι** όπως,

➤ το μέγεθος και η σημαντικότητα του προς μελέτη έργου,

➤ οι τεχνικές ιδιαιτερότητες ή και δυσχέρειες αυτού,

➤ ο βαθμός κατακερματισμού του μελετητικού αντικειμένου σε στάδια,

• οι τυχόν αναγκαίες υποστηρικτικές έρευνες και μελέτες οι οποίες ενδέχεται να υλοποιούνται και από αναδόχους άλλων συμβάσεων

➤ τυχόν ιδιαιτερότητες που επιβάλλουν οι ισχύουσες **χωρικές ή και χρονικές συνθήκες** κατά τον χρόνο εκπόνησης της μελέτης

■ (πχ. αλληλοεπιδρώντα μεταξύ τους έργα της αναθέτουσας ή και τρίτων φορέων,

■ περιβαλλοντικές συνθήκες,

■ αρχαιολογία,

■ φόρτος εργασιών της ΔΥ – ΠΑ

■ επάρκεια της στελέχωσής τους,

• χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις ιδίως συγχρηματοδοτούμενων έργων (κά)

ΕΑΑΔΗΣΥ Α-45 (2/2)

Σε έργα μικρής εμβέλειας

- και βραχείας συνολικής προθεσμίας της σύμβασης μελέτης τους
 - θα μπορούσαν να έχουν τεθεί συντομότεροι χρόνοι αντίδρασης των εμπλεκόμενων μερών

Σε μεγάλης εμβέλειας έργα

- με μακρά συνολική προθεσμία
 - να καθίσταται οι χρόνοι αυτοί ασφυκτικοί έως και περιοριστικοί

Άρθρο 143 - Κοινοποίηση στον ανάδοχο - εκπροσώπηση

- **καταργείται ως πρόβλεψη η επικοινωνία με τηλεομοιοτυπία σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 98 του ν. 4722/2020**

Άρ. 146 -Ημερολόγιο του έργου (09/03/21)

- Εκσυγχρονισμός συστήματος τήρησης ημερολογίου του έργου σε **ηλεκτρονική μορφή** με στόχο την επιτάχυνση ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων στο έργο και την επίλυση οιασδήποτε διαφωνιών χωρίς χρονικές καθυστερήσεις
- **υποχρεωτική τήρηση** από τον ανάδοχο **ηλεκτρονικού ημερολογίου του έργου** σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης, το οποίο αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον Προ/νο της ΔΥ και στον επιβλέποντα του έργου.
- οι εγγραφές του ημερολογίου **δεν επάγονται πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό**, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει **βεβαία χρονολογία**, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του. (παρ. 5)

Νέες διατάξεις

Παραμένει η παρ. 3 στο εξής :

- Δυνατότητα απαίτησης (από την ΔΥ) της καταγραφής γεγονότων ή καταστάσεων με
 - σκαριφήματα,
 - φωτογραφίες,
 - καταγραφές με video ή
 - άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων. (Εφόσον κριθεί αναγκαίο)

<p>Σε μεγάλα έργα</p>	<p>Για κάθε εργοτάξιο σε διακριτή γεωγραφική ενότητα πρέπει να τηρούνται</p> <ul style="list-style-type: none">➤ χωριστές ημερήσιες αναφορές προόδου ή<ul style="list-style-type: none">➤ ημερολόγιο <p>σύμφωνα με όσα ορίζονται στα συμβατικά τεύχη</p>
<p>Σε μικρά έργα</p>	<p>Η ΔΥ μπορεί να ορίσει</p> <ul style="list-style-type: none">➤ την τήρησή του κατά άλλον συνοπτικότερο τρόπο,➤ Την τήρησή του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και<ul style="list-style-type: none">➤ τη μη τήρηση ημερολογίου

Οι 3 τελευταίοι παρ.

Τροποποίηση στην παρ. 3

- Παρέχεται η δυνατότητα **πλέον** στη ΔΥ ελέγχου και τυχόν **απόρριψης εγγραφών** τις οποίες κρίνει ανακριβείς (δυνατότητα που δεν υπάρχει μέχρι και σήμερα)

Παραμένει σε ισχύ η παρ. 4

- υποχρέωσή του αναδόχου για καθημερινή τήρηση
- στις επιβαλλόμενες ποινικές ρήτρες (100 – 500 ΕΥΡΩ)

Τροποποίηση στην παρ. 5 (Σύμφωνα με την πανιωθείσα Νομολογία)

- οι εγγραφές του ημερολογίου **δεν αποτελούν πλέον πλήρη απόδειξη** για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό και συνεκτιμώνται πάντα σε συνδυασμό με τα λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει βεβαία χρονολογία, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του

Άρ. 164 Υποκατάσταση (1/6)

➤ **αμιγώς εθνική ρύθμιση** και διαφέρει και από την έννοια της υπεργολαβίας

➤ η οποία είναι νομιμότατη διαδικασία

➤ το κοινοτικό δίκαιο παρέχει κίνητρα γι' αυτή

➤ αντικατάσταση του αρχικού αναδόχου από άλλον ανάδοχο («εκχώρηση»)

➤ υποκρύπτει, στην ουσία, μια απευθείας ανάθεση

➤ προβλέπεται μόνο κατά το στάδιο εκτέλεσης του έργου, δηλαδή στο στάδιο που ακολουθεί την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του αναδόχου και του κυρίου του έργου, όχι, δε και κατά το στάδιο της Ανάθεσης

C-496/1999 *succhi di frutta*:

- η ΑΑ έχει δικαίωμά της να προβεί σε τέτοιες τροποποιήσεις, εφόσον θέσει **ρητό όρο στην διακήρυξη**
- Αν δεν προβλεφθεί, η μόνη λύση είναι η **διάλυση της σύμβασης και η επαναπροκήρυξή της** με την αλλοιωμένη μορφή

C-454/2006 *Presstext*:

- στοιχειοθετείται αλλοίωση του αντικειμένου της σύμβασης όταν τροποποιούνται ουσιώδεις όροι της σύμβασης ή δηλώνεται η βούληση των μερών να αναδιαπραγματευθούν ουσιώδεις όρους της σύμβασης αυτής

Άρ. 164 Υποκατάσταση (2/6)

Νέα διαδικασία έκδοσης Αποφάσεων υποκατάστασης (παρ.1)

Εξειδικεύονται οι διαδικαστικοί όροι της υποκατάστασης, καθώς η ΠΑ – και αναλόγως της περίπτωσης υποκατάστασης - οφείλει να εκδώσει Διοικητικές πράξεις σε σχέση με αυτή. Σχετικά, η ΠΑ εκδίδει:

- Διαπιστωτική πράξη, στις περιπτώσεις ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης και
- Εγκριτική απόφαση, σε περίπτωση που ο αρχικός ανάδοχος έχει περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών

Απαίτηση πλήρωσης κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και από τον νέο Ανάδοχο

Στην παρ. 1 Προστίθεται το εδάφιο: **«Για την έκδοση των ως άνω ελέγχεται αν ο νέος ανάδοχος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν με τη διακήρυξη του έργου»**

Άρ. 164 Υποκατάσταση (3/6)

Ευθύνη σε περίπτωση υποκατάστασης του Αναδόχου (παρ.2)

πρότερο καθεστώς

Όλες οι περιπτώσεις υποκατάστασης αντιμετωπίζονται με ενιαίο τρόπο, προβλέποντας μόνο κατ' εξαίρεση την απαλλαγή από την ευθύνη του αρχικού αναδόχου

νέο καθεστώς

Διάκριση της ευθύνης ανάλογα με την περίπτωση της υποκατάστασης

Άρ. 164 Υποκατάσταση (4/6)

Παράδειγμα :

Λόγος υποκατάστασης	Συνέπειες
ολική ή μερική διαδοχή λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης	απαλλαγή του κυρίου αναδόχου από την ευθύνη
αφερεγγυότητα του κυρίου αναδόχου	ακέραιη η ευθύνη του κυρίου αναδόχου(μαζί με τον υποκατάστατο) εις ολόκληρον προς τον κύριο του έργου, το προσωπικό του έργου, καθώς και οποιονδήποτε τρίτο

Άρ. 164 Υποκατάσταση (5/6)

Ειδικές ρυθμίσεις για Έργα **ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ** (παρ. 3)

**Ο υποκατάστατος του
αναδόχου**



- επέχει στο εξής θέση αναδόχου (με απαλλαγή της ευθύνης του αρχικού αναδόχου)
- αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες για το σύνολο του έργου ή για τα τμήματα του έργου.

**Με την Απόφαση έγκρισης της
υποκατάστασης με απαλλαγή
καθορίζονται**



- το τμήμα της εργολαβίας για το οποίο ισχύει η υποκατάσταση,
- η πιστοποίηση μετά την οποία οι πληρωμές θα διενεργούνται στον νέο ανάδοχο,
- οι εγγυήσεις του νέου αναδόχου κλπ.

Άρ. 164 Υποκατάσταση (6/6)

Κατάργηση προτέρων διατάξεων

```
graph TD; A[Κατάργηση προτέρων διατάξεων] --> B[παρ. 3 (Διαδικασίες για την έγκριση της απαλλαγής από την ευθύνη του κυρίου αναδόχου)]; A --> C[παρ. 4 (Ρύθμιση περίπτωσης αίτησης υποκατάστασης από μέλος αναδόχου Κ/Ξ)]; A --> D[παρ. 5 (επιβολή τυχόν πειθαρχικών ποινών, στις περιπτώσεις υποκατάστασης του αναδόχου)];
```

παρ. 3 (Διαδικασίες για την έγκριση της απαλλαγής από την ευθύνη του κυρίου αναδόχου)

παρ. 4 (Ρύθμιση περίπτωσης αίτησης υποκατάστασης από μέλος αναδόχου Κ/Ξ)

παρ. 5 (επιβολή τυχόν πειθαρχικών ποινών, στις περιπτώσεις υποκατάστασης του αναδόχου)

ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ - ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Κ/Ξ (ΆΡ. 165)

ΠΡΟΣΟΧΗ :

Εφαρμόζεται και σε συμβάσεις που συνάφθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του (άρθρο 140 παρ. 5 ν. 4782/2021)

Άρ. 165 Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος

Κοινοτικό δίκαιο

- Οι υπεργολάβοι να είναι εν τοις πράγμασι ανεξάρτητες (τρίτες) σε σχέση με τις συμμετέχουσες στο διαγωνισμό επιχειρήσεις που τις υποδεικνύουν (Ενίσχυση ΜΜΕ)
- η δε οικονομική δραστηριότητα της μιας δεν ασκείται αποκλειστικά μέσω της αποκλειστικής δραστηριότητας της άλλης

Τροποποίηση παρ. 1 :



παύει ο περιορισμός στο ποσοστό, επί του ποσού της αξίας της σύμβασης, το οποίο θα πρέπει να διατηρεί ο ανάδοχος του έργου, (το οποίο στην προϋσχύουσα ρύθμιση είναι 70%)

Αρμοδιότητα έγκρισης της σύμβασης υπεργολαβίας

- πλέον στην ΠΑ (όχι στον ΚΤΕ ή στον φορέα κατασκευής)
- καταργείται η υποχρέωση της ΔΥ να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου εφόσον, εν τέλει, δεν συναφθεί η υπεργολαβική σύμβαση.

Διαφοροποίηση ως προς την υποχρέωση προσκόμισης της υπεργολαβικής σύμβασης (παρ.3)

Έως τώρα	υποχρέωση προσκόμισης της υπεργολαβικής σύμβασης σε κάθε περίπτωση πριν από την υπογραφή της σύμβασης.
Πλέον	Ο ανάδοχος υποχρεούται , να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης, ➤ μόνο , εφόσον προκύπτει υποχρέωση από τα τεύχη του διαγωνισμού ή ➤ αν ο ίδιος πρότεινε συγκεκριμένους υπεργολάβους κατά την υποβολή της προσφοράς του

Κατάργηση υποχρέωσης της ΔΥ για κίνηση διαδικασίας έκπτωσης

Έως τώρα	Υποχρέωση της ΔΥ κίνησης διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συναφθεί εν τέλει η υπεργολαβική σύμβαση (<i>τελευταίο εδάφιο παρ.1 άρ. 168</i>)
Πλέον	Η εν λόγω υποχρέωση καταργείται

Επανέρχεται η δυνατότητα σύστασης Κατασκευαστικής Κ/Ξ

Όροι (παρ. 4)

- σύμφωνα με τους οποίους η σύσταση Κ/Ξ μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων, για την κατασκευή έργου, το οποίο έχει αναλάβει μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις αυτές (**Κατασκευαστική Κ/Ξ**) είναι επιτρεπτή
 - Όλα τα μέλη πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 76
 - Γνωστοποίηση συμφωνητικού στην ΠΑ
 - Έργα Π/Υ > Ορίου Κ.Ο.

Αποτελέσματα

- η παράλειψη υποχρέωσης γνωστοποίησης επιφέρει ακυρότητα της συμφωνίας
- Η ΠΑ μπορεί να μην εγκρίνει τη σύσταση της Κ/Ξ, (Απόφαση εντός 2 μηνών από την ανωτέρω γνωστοποίηση)
- Η άπρακτη πάροδος της ανωτέρω προθεσμίας τεκμαίρεται ως **απόρριψη** της σύστασης κατασκευαστικής Κ/Ξ

Όρια - Ευθύνες φορέων για συμμετοχή

Όρια (παρ. 5)

- ο ανάδοχος πρέπει να διατηρεί συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην κατασκευαστική Κ/Ξ τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%)
- Αν ο ανάδοχος είναι Κ/Ξ, πρέπει επιπλέον κάθε επιχείρηση της Κ/Ξ να διατηρεί ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%) κλπ.

Ευθύνες (παρ. 6)

Τα μέλη της Κ/Ξ ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι της ΑΑ, για το σύνολο του έργου.

ΕΛΛΑΔΗΣΥ Α-45

- η κατασκευαστική Κ/Ξ μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης τροποποίηση της αρχικής σύμβασης,
 - ιδίως εάν δεν συσχετιστεί με τις προϋποθέσεις που τίθενται στην υποπ. αα της περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 132»
- πιθανός σοβαρός κίνδυνος συσχέτισης των σχετικών διατάξεων με την έμμεση δημιουργία και ανάπτυξη καταστάσεων συμπαιγνίας μεταξύ των συμμετεχόντων

Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών (Άρ. 174)

Σύντμηση προθεσμιών (1/3)

- σύντμηση των προθεσμιών υποβολής ενστάσεων από τον ανάδοχο από δύο (2) μήνες σε δεκαπέντε (15) ημέρες, προκειμένου να υπάρξει επίσπευση των διαδικασιών επίλυσης των τυχόν διαφορών που μπορεί να προκύψουν.
- μειώνεται και η προθεσμία, εντός της οποίας ο Υπουργός ή το κατά περίπτωση αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο υποχρεούται να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του, από τρείς (3) μήνες σε εξήντα (60) ημέρες.

Νέες διατάξεις

- Μείωση προθεσμίας (υποχρέωσης διαβίβασης απόψεων (ΔΥ ή ΠΑ) στο αρμόδιο ΤΑ επί αυτής από είκοσι (20) ημέρες σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την άσκηση της ένστασης. Εντούτοις προβλέπεται πως τυχόν παράλειψη υποβολής απόψεων της παρ. 5 δεν δημιουργεί τεκμήριο αποδοχής των λόγων που προβάλλονται με την ένσταση
- Ιδρύεται αρμοδιότητα του ΓΓ Αποκεντρ. να αποφαινεται επί ενστάσεων για έργα ΟΤΑ με αξία σύμβασης κάτω των ορίων

Νέα Τεχνικά Συμβούλια

ΝΠΔ-ΙΔ

- προβλέπεται η συγκρότηση Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και Μελετών Εποπτευομένων ΝΠΔ-ΙΔ, προκειμένου να γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις έργων και μελετών των εποπτευομένων από το Υπουργείο ΝΠΔ-ΙΔ, όταν δεν υφίσταται ΤΑ

περισσότερα Τμήματα

- το ΤΣ του Υπουργείου ΥΠΟΜΕ πλέον θα αποτελείται από περισσότερα του ενός Τμήματα, αυτοτελή και ισόβαθμα μεταξύ τους

Ηλεκτρονική αποστολή της ένστασης

➤ προβλέπεται, η δυνατότητα, πέραν της ήδη προβλεπόμενης επίδοσης με δικαστικό επιμελητή, της **ηλεκτρονικής αποστολής της ένστασης** (άρ. 15, 19, 29 και 50 του ν. 4727/2020 (Α' 184))

➤ καταργείται η κοινοποίηση με ταχυδρομική αποστολή επί αποδείξει.

➤ Η επίδοση ή ηλεκτρονική αποστολή γίνεται **προς τη ΔΥ ή την ΠΑ**, η πράξη ή παράλειψη της οποίας προσβάλλεται ή προς το αποφαινόμενο όργανο

• Κατάργηση πρόβλεψης επιβολής πειθαρχικών ποινών των **αρμοδίων υπηρεσιακών οργάνων**

➤ Προσθήκη ειδικής ρύθμισης :
«η έκπτωση δεν οριστικοποιείται πριν την **έκδοση απόφασης επί ασηθείσας κατά της απόφασης έκπτωσης ένστασης**»

Διοικητική επίλυση συμβατικών
διαφορών στις Μελέτες (Άρ. 198)

Διαφορές Άρ. 174 & 198

ΘΕΜΑ	Άρθρο 174	Άρθρο 198
Προθεσμία κατάθεσης της ένστασης (από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης)	15 ημερών	ενός (1) μηνός (παρ. 2)
Τρόπος κατάθεσης της ένστασης	Επίδοση με δικαστικό επιμελητή ή ηλεκτρονική αποστολή της ένστασης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 15, 19, 29 και 50 του ν. 4727/2020 (παρ.2)	Κατάθεση στο πρωτόκολλο αποφαινόμενου κατά περίπτωση οργάνου, καθώς και της ΔΥ ή ΠΑ που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη (παρ.2)

Ομοιότητες Άρ. 174 & 198

<p>αρμόδιο όργανο (συμβάσεων μελετών έως 500.000ευρώ)</p>	<p>Επόπτης Ο.Τ.Α.</p>
<p>Τεχνικά Συμβούλια</p>	<p>Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (έως την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.)</p> <p>Δυνατότητα λειτουργίας περισσότερων του ενός κλιμακίων του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών (παρ. 14 Άρθ. 198)</p>

Διαιτητική επίλυση συμβατικών
διαφορών (Άρ. 176)

Καθορισμός νέων ορίων (παρ. 1)

- Διευρύνονται οι δυνατότητες της ΑΑ για την κατά την κρίση της προσφυγή στην διαδικασία της διαιτησίας
 - Εισάγεται η δυνατότητα προσφυγής, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς προηγούμενη γνώμη του ΤΣ, διατηρώντας αυτή την απαίτηση σε ΔΣ
 - Σε συμβάσεις **έργων > 10.000.000** ευρώ και
 - για **μελέτες** και τεχνικές και λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες προϋπολογισμού **> 1.000.000** ευρώ
- Για έργα κατώτερου Π/Υ, απαιτείται για τη συμπερίληψη αντίστοιχης ρήτρας η **σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου ΤΣ**

Επέκταση ισχύος καθεστώτος Διαιτησίας

Προσθήκη στην παρ. 1 :

Επίλυση διαφορών σε ΔΣ που έχει υπογραφεί πριν από τη δημοσίευση του παρόντος

❖ και στην οποία δεν έχει συμπεριληφθεί ρήτρα διαιτησίας, μπορεί να υπάγεται στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 83 του παρόντος

➤ «Μετά από συμφωνία των συμβαλλομένων και έπειτα από γνώμη του αρμόδιου ΤΑ» (άρθρο 140 παρ. 4 και 6 Ν.4782/2021)

Πρόβλεψη ρήτρας συμβιβαστικής επίλυσης

- παρ. 7 : Στα συμβατικά τεύχη που έχει περιληφθεί ρήτρα περί διαιτητικής επίλυσης, **δύναται να προβλέπεται στάδιο συμβιβαστικής επίλυσης** κάθε διαφοράς, που προηγείται της προσφυγής στη διαιτησία της παρ. 1.
- Για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς συγκροτείται **Συμβούλιο Επίλυσης Διαφορών (ΣΕΔ)**,
 - από 1 έως 3 μέλη, τα οποία θα ορισθούν από τα μέρη εντός 30 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης
 - Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τον ορισμό των μελών, κάθε μέρος ορίζει από ένα και το τρίτο μέλος ορίζεται με απόφαση του ΤΕΕ

Άρθρο 118 Απευθείας ανάθεση (από 01/06/21)

Χρηματικά Όρια



- Μελέτες – Τεχν. επιστημ. Υπηρεσίες – Προμήθειες :
- εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, < 30.000 ευρώ
- Έργα και υπηρεσίες, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου < 60.000 ευρώ

Αρμόδιο Όργανο διενέργειας ΑΑ



- διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου (παρ. 2)

Δημοσίευση & Υποχρέωση κοινοποίησης πράξης ανάθεσης

Δημοσίευση

- **Μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η ΑΑ την δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ** (σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38) **(παραμένει)**
- **οι λοιπές υποχρεώσεις καταχώρησης στο ΚΗΜΔΗΣ (πρωτογενές, συμφωνητικό, χρηματικό ένταλμα) ισχύουν**
- πρόβλεψη για τη δημοσίευση της πρόσκλησης και στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ πρόβλεψη ενώ η παράλειψη των ανωτέρω υποχρεώσεων δημοσιότητας κωλύει τη σύναψη της σύμβασης (παρ. 3 & 4 Άρ. 120)

Υποχρέωση κοινοποίησης

- Προστίθεται η υποχρέωση της ΑΑ να κοινοποιήσει την πράξη ανάθεσης στον οικονομικό φορέα, ενώ η πρόβλεψη της υφιστάμενης παρ. 4, κατά την οποία, **η μη δημοσίευση της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη**

Κατάργηση ΚΗΣΚ

Προτέρα Διάταξη

- **διενέργεια ηλεκτρονικής κλήρωσης μέσω του ΚΗΣΚ** (Κεντρικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Κληρώσεων)

ΠΛΕΟΝ

- Η επιλογή του αναδόχου γίνεται με απόφαση της ΑΑ σύμβαση, ο δε ανάδοχος απαιτείται να διαθέτει τα αναγκαία προσόντα και την απαραίτητη εξειδίκευση και τέλος ορίζεται ότι η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί και το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου

Διατηρούνται σε σχέση με το πρότερο καθεστώς

➤ η απαγόρευση νέας σύμβασης με τον ίδιο ανάδοχο ή ελεγχόμενο από αυτόν φυσικό ή νομικό πρόσωπο με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης για χρονικό διάστημα 12 μηνών

Η πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία **μπορούν να ανατεθούν με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης συμβάσεις έργων, μελετών** και ΠΤΛΕΥ,

- συνολικής αξίας **έως 10% των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ'έτος**, ενώ τυχόν συναπτόμενες πέραν του ως άνω ποσοστού θεωρούνται άκυρες (παρ. 5)

Προσθήκη διατάξεων στην παρ. 3 Άρ. 120

Δυνατότητα πρόσκλησης σε έναν μόνον οικονομικό φορέα σε

- ΔΣ μελετών και συναφών Τεχν. Υπηρ. (περ. α παρ. 3), καθώς και
- για τις ΔΣ έργου με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μέχρι 30.000 €, (περ. β, α'εδ.)

• σε τουλάχιστον τρεις (3) οικονομικούς φορείς σε

- ΔΣ έργων από 30.000 ευρώ (περ. β, α'εδ.) έως (60.000) ευρώ

Γνώμη Α-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

«Ναι μεν είναι κατανοητή η διαφαινόμενη βούληση του νομοθέτη να ενισχύσει τη διαφάνεια στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, επισημαίνεται ωστόσο ότι

- η ρύθμιση καθιστά εν τέλει τη διαδικασία αλυσιτελή, επιφέροντας **καθυστερήσεις** στην ολοκλήρωση της σύναψης της σύμβασης, στο βαθμό που δεν προβλέπεται έννομη προστασία σε προδικαστικό επίπεδο,*
- μετά την προτεινόμενη κατάργηση της ένστασης του άρθρου 127, ενώ*
- δεν υπάρχει και περιθώριο να υποβάλει προσφορά οικονομικός φορέας που δεν προσκλήθηκε»*

Άρθρο 127 Έννομη προστασία για ΔΣ των άρθρων 118 και 119 (από 01/06/21)

Πρότερο καθεστώς

- άσκηση ένστασης για συμβάσεις < 60.000 ευρώ ενώπιον της ΑΑ

Νέες διατάξεις

- προβλέπεται πλέον μόνο η δικαστική προστασία των θιγόμενων οικονομικών φορέων, με τα βοηθήματα της άσκησης αναστολής εκτέλεσης και της αίτησης ακύρωσης πράξης ή παράλειψης της ΑΑ,
- ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας αυτής, το οποίο και αποφαινεται αμετακλήτως,
- Δεν επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 - ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

**Άρθρο 136 - Διοίκηση του έργου
– Επίβλεψη (από 01/06/21)**

Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης και από πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς

Αιτ/κή Έκθ :

- Αντιμετωπίζεται παράλληλα η αδυναμία πολλές φορές της πραγματικής επίβλεψης ενός έργου λόγω έλλειψης προσωπικού στις τεχνικές υπηρεσίες των αναθετουσών αρχών, είτε η επίβλεψη από εξιδικευμένους τεχνικούς που δεν διαθέτει η αναθέτουσα αρχή, ενώ
- συγχρόνως συνδράμει το έργο της ΔΥ του έργου, που πλέον ασκεί ουσιαστικά τα εποπτικά και ελεγκτικά της καθήκοντα για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος

Η ανάθεση γίνεται με απόφαση της ΠΑ κατά την ανέλεγκτη κρίση της



κατόπιν πρότασης του αναδόχου από ιδιωτικούς φορείς επίβλεψης εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΠΔ 71/2019

και η αμοιβή του βαρύνει μεν τον προϋπολογισμό του έργου, αλλά αποτελεί διακριτό ποσό της προσφοράς του



Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη πρόσληψη επιβλεπόντων οικονομικών φορέων και τα προσόντα για την εγγραφή οικονομικών φορέων στο υπό ίδρυση μητρώο θα καθορίζονται με Απόφαση του ΥΠΟΜΕ

Επαυξημένες ευθύνες και κυρώσεις σε βάρος των οικονομικών φορέων

προβλέπεται :

- αυξημένη ευθύνη του ιδιώτη έναντι του κυρίου του έργου και για ελαφρά αμέλεια και
- ορίζεται διαδικασία εναντίωσης της ΔΥ στην πρόταση οιουδήποτε επιβλέποντος, καθώς και
- οι υποχρεώσεις της ΔΥ κατά τη διάρκεια της επίβλεψης.

Διαδικασία εισαγωγής ΙΦΕ

- Κάθε υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει με την προσφορά του τον ΙΦΕ
- Αμέσως μετά την κατακύρωση του έργου και την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο, η ΠΑ (η οποία δύναται αιτιολογημένα να αρνηθεί τον ορισμό του προτεινόμενου φορέα επίβλεψης) τον καλεί να υπογράψει την προβλεπόμενη σύμβαση με τον ΙΦΕ και να τον εγκαταστήσει στο έργο

Αμοιβή του ΙΦΕ

- Η αμοιβή του ΙΦΕ βαρύνει τις πιστώσεις του έργου και καταβάλλεται αποκλειστικώς από τον ανάδοχο, ο οποίος είναι ο μόνος υπόχρεος για την πληρωμή των αμοιβών και των λοιπών δαπανών και εξόδων του, όπως αυτά προβλέπονται στην σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ και ρυθμίζονται από το εφαρμοζόμενο τιμολόγιο.
- Ο ΚΤΕ δεν έχει καμμία ευθύνη για τις δαπάνες αυτές

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ : Αρμοδιότητα παρακολούθησης σύμβασης

- Ποιος έχει την αρμοδιότητα παρακολούθησης της σύμβασης έργου και τις συνακόλουθες ευθύνες για την ορθή εκτέλεσή της
 - η ΔΥ την οποία ο ΙΦΕ υποστηρίζει στην εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της, ή ο ΙΦΕ στον οποίο εκχωρείται η σχετική αρμοδιότητα με τη ΔΥ να έχει «επιτελικότερη» αρμοδιότητα στην εκτέλεση της σύμβασης έργου;
 - Στη δεύτερη περίπτωση απαιτείται η διάκριση των εννοιών, «επίβλεψη», «παρακολούθηση», «έλεγχος» και «διοίκηση» του έργου με σχετική προσθήκη ορισμών στο άρθρο 2, προκειμένου να οριοθετηθούν με σαφήνεια οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες της Δ.Υ. και του ΙΦΕ
 - Ποια η φύση της σύμβασης ανάθεσης καθυκόντων / υπηρεσιών επίβλεψης στον ιδιωτικό φορέα επίβλεψης και ποιος ο καθορισμός των συμβαλλομένων μερών (δημόσια ή ιδιωτική).

Άσκηση επίβλεψης

- Στην περίπτωση της παρ. 3 η ΔΥ δεν προβαίνει στον ορισμό επιβλεπόντων κατά τους ορισμούς της παρ. 2. Ο ΙΦΕ έχει όλα τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τις διατάξεις του παρόντος στην επίβλεψη, όταν τούτη ασκείται από υπαλλήλους της ΔΥ
- Η διάταξη αυτή σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις των παρ. 5, 8 και 11 καταλείπουν ωστόσο αμφιβολία ακόμα και για τον έλεγχο και τη διοίκηση της σύμβασης έργου,
- που με βάση τον ορισμό της παρ. 2 περ. 4 εξακολουθούν να αποτελούν αρμοδιότητες της Δ.Υ., καθώς
- αν δεν ορισθούν υπό οποιαδήποτε ονομασία, τεχνικοί υπάλληλοι της Δ.Υ. αρμόδιοι για τον έλεγχο/διοίκηση της σύμβασης, δεν είναι κατανοητό πώς θα εφαρμοστεί η οποιαδήποτε αρμοδιότητα από τη Δ.Υ.

Επιτόπιοι Έλεγχοι

- **Ρητή αναφορά** απαιτείται και για την παρ. 5^α) («δικαιούται, να πραγματοποιηθεί, κατά την κρίση της και χωρίς να απαιτείται οιαδήποτε προηγούμενη γνωστοποίηση, επιτόπιους ελέγχους του έργου...»)

Ο ρόλος της ΔΥ

Σύνταξη Σχεδίου Σύμβασης

- Το σχέδιο σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ κοινοποιείται στο σύνολό του μαζί με τα πάσης φύσεως παραρτήματά του από τον ανάδοχο στην ΔΥ
- Η ΔΥ ελέγχει **εντός 3 ημερών**, εάν το σχέδιο σύμβασης έχει το προβλεπόμενο περιεχόμενο, και, εφόσον δεν έχει αντιρρήσεις, ειδοποιεί τον ανάδοχο ότι μπορεί να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με τον ΙΦΕ
- Με την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ ο τελευταίος εγκαθίσταται ως επιβλέπων στο έργο

Παραβίαση υποχρεώσεων

- Εάν η ΔΥ διαπιστώσει ότι ο ΙΦΕ έχει ουσιωδώς παραβεί τις νόμιμες ή τις συμβατικές του υποχρεώσεις, τον καλεί να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να αρθεί η παράβαση και αποστέλλει σχετική ειδοποίηση στον ανάδοχο
- Εφόσον δεν αρθεί η παράβαση, ενημερώνει την ΠΑ, η οποία μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο να καταγγείλει τη σύμβασή του με τον ΙΦΕ και να τον αντικαταστήσει άμεσα

A-45 Γνώμη : Ρύθμιση του πλέγματος των σχέσεων Δ.Υ. –ιδιωτικού φορέα επίβλεψης –Π.Α. –αναδόχου

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις ενέχουν μεγάλο βαθμό ασάφειας ως προς το:

- ποιοι υποχρεούνται να γνωστοποιούν,
- σε ποιους από τους εμπλεκόμενους στη σύμβαση έργου και
- πώς αποδεικνύεται η εν λόγω γνωστοποίηση, προκειμένου με ακρίβεια και βεβαιότητα να μπορούν να υπολογιστούν οι εκάστοτε προθεσμίες (πχ προθεσμίες του άρθρου 174) και να προχωρά ομαλά το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου

Κατάργηση υποχρέωσης συμμετοχής των βασικών μελετητών στην εκτέλεση του έργου (παρ. 9)

- η υποχρέωση συμμετοχής των βασικών μελετητών στην εκτέλεση του έργου καταργείται, με την εξαίρεση των έργων που έχουν υπαχθεί στο άρθρο 7 του Ν. 2282/2001, για τα οποία η προσφυγή στις υπηρεσίες του βασικού μελετητή επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής
- Επισημαίνεται ωστόσο ότι με στο παρόντα Νόμο δεν τροποποιείται το άρθρο 188, η παρ. 6 του οποίου ορίζει ότι οι βασικοί μελετητές μετέχουν υποχρεωτικά ως *Τεχνικοί Σύμβουλοι - Μελετητές στην εκτέλεση του έργου*

Παρακολούθηση & Επίβλεψη έργων κάτω των ορίων - Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών *(προσθήκη άρ. 136^A)*

➤ για την εκτέλεση έργων [5.350.000 € σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό] να προβαίνουν σε **διαδικασίες παροχής υπηρεσιών επίβλεψης από ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους σε ειδικό μητρώο**

➤ δυνατότητα σε **μικρές ΑΑ**

➤ Ο ορισμός του **ελεγκτή μηχανικού** γίνεται **μετά από κλήρωση** μεταξύ των εγγεγραμμένων σε Μητρώο

➤ Ελεγκτής Μηχανικός, που κληρώθηκε για την επίβλεψη έργου δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε επόμενη κλήρωση, μέχρι την παραλαβή του αντικειμένου του έργου κατ' άρθρο 172

➤ Σε περίπτωση ορισμού ελεγκτή μηχανικού εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 5 έως 9 του άρθρου 136.

➤ Μητρώο με Απόφαση των ΥΠΕΣ και ΥΠΟΜΕ μετά από γνώμη του ΤΕΕ ρυθμίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου “Ελεγκτών Μηχανικών”.

A-45 Γνώμη : Ως προς την παρ. 3

- κατά την αναλογική εφαρμογή των παρ. 5-9 του άρθρου 136, δεν γίνεται κατανοητή η τετραμερής σχέση,
- αφενός, διότι **δεν προκύπτουν ρητά οι εξουσίες του ιδιώτη μηχανικού** (χορήγηση εντολών, εξουσία υπογραφής-πιστοποίησης;),
- φορέα κατασκευής.
- ούτε η **ευθύνη του φορέα κατασκευής του έργου για πράξεις ή παραλείψεις του επιβλέποντος μηχανικού**, αφετέρου,
- για τον λόγο ότι η ΔΥ και ΠΑ αποτελούν όργανα του ίδιου φορέα, τυχόν δε διαφωνία αφορά σε εσωτερικές διαδικασίες του

A-45 Γνώμη: περί Μητρώου «ελεγκτών μηχανικών» (παρ. 4)

που θα ρυθμίζονται με την προς έκδοση **ΚΥΑ** των **ΥΠΕΣ** και **ΥΠΟΜΕ**, ύστερα από γνώμη του ΤΕΕ) θα απαιτηθεί :

- η συνδρομή των προσόντων του ΠΔ 71/2019 (Α' 112), σχετικά με τα Μητρώα συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.Τ.Ε),
- οι εποπτικές απαιτήσεις εκ μέρους της διευθύνουσας υπηρεσίας και της προϊσταμένης αρχής,
- ο εντοπισμός και αξιολόγηση κινδύνων από τις συμφωνίες εξωτερικής ανάθεσης,
- ο εντοπισμός και η αξιολόγηση σύγκρουσης συμφερόντων,
- το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας υπεργολαβίας,
- η ρητή πρόβλεψη καταγγελίας και κυρώσεων πλημμελούς εκτέλεσης

Προτάσεις ΕΣΒΥΚ (ΣΕΓΜ, ΣΑΤΕ, ΣΤΕΑΤ κλπ)

1. Η επίβλεψη από ΙΦΕ πρέπει να είναι στην ευχέρεια της ΑΑ, χωρίς περιορισμούς

2. Ο ΙΦΕ είναι θεματοφύλακας των συμφερόντων του ΚΤΕ, ήτοι του δημοσίου συμφέροντος, και δεν μπορεί να επιλέγεται από τον ανάδοχο έργου

3. Η σύμβαση επίβλεψης συνιστά ΔΣ και συνάπτεται μεταξύ του ΙΦΕ και της ΑΑ και όχι με τον ανάδοχο του έργου

4. Ο ΙΦΕ πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης – Διαχείρισης Έργων της περίπτωσης Γ της παρ. 11.α του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Π.Δ. 71/2019)

5. Η ανάθεση της σύμβασης επίβλεψης πρέπει να γίνεται με τη διαδικασία της προεπιλογής, με κριτήρια επιλογής και απαιτήσεις που να διασφαλίζουν την καταλληλότητα του φορέα για την άρτια και ποιοτική επίβλεψη του εκάστοτε έργου

Άρ.138 - Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου

- ο ανάδοχος δεν ελέγχει μόνο στο πλαίσιο υποβολής της προσφοράς του αλλά
 - **υποχρεούται να δηλώσει προς την ΑΑ τις τυχόν αστοχίες αυτής και**
 - **να ζητήσει με τρόπο συντεταγμένο, την μεταβολή της.** Ο περιορισμός της υποχρέωσης στο πρόσωπο του αναδόχου περιορίζει τυχόν καθυστερήσεις που επιφέρει η σχετική υποχρέωση

Διαδικασία ελέγχου μεταβολών της μελέτης

- Οι αιτούμενες μεταβολές της μελέτης, **ελέγχονται και υιοθετούνται** μετά από καθορισμένη διαδικασία και γνωμοδότηση του ΤΣ εφόσον είναι βάσιμες σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 132 σε συνδυασμό με τα άρθρα 155 και 156
 - Η εισαγωγή της διάκρισης περί ουσιωδών και επουσιωδών μεταβολών είναι απολύτως συμβατή με τις προβλέψεις του ενωσιακού δικαίου (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Με τις ρυθμίσεις σκοπεύεται (Αιτ. Έκθ.) (1/2)

- ο δραστικός περιορισμός της εκτέλεσης έργων που εμφανίζουν τεράστιες καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση λόγω της εμφανιζόμενης αστοχίας της αρχικής μελέτης και της ανάγκης σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων
 - Προσδιορίζεται εξαρχής και κατά το δυνατό η χρονική εξέλιξη του έργου αλλά κυρίως το πραγματικό κόστος και πλέον είναι εξαρχής γνωστή η τυχόν πρόσθετη δημοσιονομική επιβάρυνση
- η ΑΑ αποκτά το δικαίωμα να λύσει την σύμβαση που συνάφθηκε και στηρίχθηκε σε ανακριβή μελετητικά δεδομένα
 - όχι σε απροσδιόριστο χρονικό σημείο της εξέλιξης ενός έργου
 - αλλά πριν την έναρξη αυτού,
 - αποφεύγοντας έτσι την καταβολή υπέρογκων αποζημιώσεων για έργα που λόγω της μεταβολής του τρόπου κατασκευής τους δεν ολοκληρώνονται ή ολοκληρώνονται μετά την καταβολή δυσθεώρητων ποσών για νέες εργασίες που δεν είχαν εξαρχής προβλεφθεί.

Με τις ρυθμίσεις σκοπεύεται (Αιτ. Έκθ.) (2/2)

- ταυτόχρονα μπορεί να αναθέσει το Έργο στον επόμενο κατά σειρά μειοδότη εφόσον δεν έχει αποδεχθεί την ανάγκη ουσιώδους τροποποίησης της Μελέτης.
- αποφεύγεται η υποβολή ΑΧΠ από αναδόχους που ενώ είχαν διαπιστώσει την αστοχία της μελέτης προσδοκούσαν την εν συνεχεία τροποποίηση αυτής και υπέβαλαν υποκοστολογημένες προσφορές.

A-45 Γνώμη: Εφαρμοσιμότητα ή μη της μελέτης

- Θα πρέπει να κρίνεται αντικειμενικά και όχι υποκειμενικά από τον οικονομικό φορέα που καλείται κάθε φορά να την εφαρμόσει και σίγουρα
- η σχετική κρίση πρέπει να έχει οριστικοποιηθεί πριν την εκκίνηση των διαδικασιών ανάδειξης αναδόχου κατασκευής έργου
- Άλλωστε σύμφωνα με την προσθήκη της παρ. 4 στο άρθρο 70 του νόμου προβλέπεται ότι η ΑΑ **υποχρεούται**, σε έργα με εκτιμώμενη αξία σύμβασης > 1.000.000 ευρώ, να αναρτά στην ιστοσελίδα της **δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες** πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού, τη **μελέτη κατασκευής του έργου**, επομένως
- οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας θα μπορεί να θέσει τις παρατηρήσεις τους και η ΑΑ να κρίνει εξ αρχής την εφαρμοσιμότητα της μελέτης

A-45 Γνώμη: Πιθανή Υποκατάσταση του αναδόχου

Οι εν λόγω διατάξεις εισαγάγουν

- **(α) σημαντικές καθυστερήσεις** πριν από την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών,
- **(β) απροσδιόριστες δαπάνες αποζημιωτικού χαρακτήρα,**
- (γ) εγείρουν σημαντικές επιφυλάξεις ως προς την τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, καθώς η αναθέτουσα αρχή συνδιαλέγεται με τους οικονομικούς φορείς μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, ενώ
- (δ) ευνοούνται οι συνθήκες ανάπτυξης φαινομένων συμπαιγνίας μεταξύ των συμμετεχόντων στις σχετικές διαδικασίες.
- **δεν φαίνεται πώς μπορούν να δράσουν αποτρεπτικά για την αντιμετώπιση του φαινομένου της υποβολής ΑΧΠ**

A-45 Γνώμη: Ενδεχόμενη πρόκληση καθυστερήσεων

- Οι διατάξεις ενδέχεται να επιτείνουν την πρόκληση καθυστερήσεων, όπως ιδίως αυτές που αφορούν
 - στα μέτρα διοικητικής, ή διαιτητικής ή δικαστικής επίλυσης τυχόν διαφορών μεταξύ αναδόχου και Προϊσταμένης Αρχής, στην περίπτωση που οδηγηθεί σε διάλυση η σύμβαση (διαφωνία ως προς την ίδια τη διάλυση είτε και ως προς το ύψος της προσδιοριζόμενης αποζημίωσης του ανάδοχου), αλλά ακόμα και
 - των μέσων έννομης προστασίας των συμμετεχόντων στην ιδιαίζουσα διαδικασία που προβλέπεται για την εξεύρεση αναδόχου **μετά την διάλυση της σύμβασης**

Άρθρο 151 - Επιμετρήσεις

- μετατροπή του συστήματος επιμετρήσεων από ελεγκτικό σε δειγματοληπτικό,
- κατάργηση πιστοποιημένων λογαριασμών,
- κατάργηση ΠΠΑΕ και τριμελών Επιτροπής Π.Π.Α.Ε. και αντικατάσταση αυτών τους από έκθεση επιβλέποντα,
- κατάργηση προσωρινής παραλαβής

Άρ.151 – Επιμετρήσεις – Μετατροπή συστήματος

- μεταβάλλεται το μέχρι σήμερα ελεγκτικό σύστημα σε **δηλωτικό**
- Η μέχρι σήμερα προβλεπόμενη υποβολή των επιμετρήσεων από τον ανάδοχο γίνεται πλέον κανόνας που συνοδεύεται με αυξημένη ευθύνη ως προς την αλήθεια αυτών.
- Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι επιμετρήσεις του αναδόχου να διακρίνονται στο επίπεδο των σφαλμάτων που παρουσιάζουν, μεταξύ ανακριβών και εκ προθέσεως αναληθών, που επάγονται και διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης ως προς τις συνέπειες.
- Καθιερώνεται η διακριτή αναφορά στις επιμετρήσεις μεταξύ συμβατικών και εξωσυμβατικών ποσοτήτων και εργασιών που εκτέλεσε ο ανάδοχος.

Υποχρέωση (της ΔΥ) διενέργειας περιοδικών αιφνιδιαστικών ελέγχων των υποβληθεισών επιμετρήσεων

- τουλάχιστον σε ποσοστό 40% των επιμετρήσεων που υποβλήθηκαν ή τουλάχιστον 4 εξ αυτών, αν υποβάλλονται λιγότερες από δέκα (10) επιμετρήσεις αυτών
- (κατάργηση επιμέρους σταδίων ελέγχων της εκτέλεσης της σύμβασης και τη μετάθεσή τους στο τελικό στάδιο)
- δυνατότητα σύνταξης αρνητικών λογαριασμών στην περίπτωση ανακριβών ή εκ προθέσεως αναληθών λογαριασμών

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ :

- εκκρεμότητα των λογαριασμών μέχρι την τελική επιμέτρηση,
- διακινδύνευση της ακεραιότητας των σχέσεων αναδόχου – αναθέτουσας αρχής
- (αύξηση κινδύνου αθέμιτων συναλλαγών / εκβιαστικών πρακτικών),
- αύξηση της επισφάλειας για την παραλαβή έργων

Περίπτωση υποβολής ανακριβούς επιμέτρησης

- Θεσπίζεται η υποχρέωση του αναδόχου όχι μόνο να γνωστοποιεί τη διενέργεια των σχετικών εργασιών και να προσκαλεί τον επιβλέποντα να ελέγξει αυτές πριν την επικάλυψή τους, αλλά
- Ψηφιοποίηση της διαδικασίας : υποχρέωση του αναδόχου να διατηρεί φωτογραφικό ψηφιακό αρχείο με όλες τις αφανείς εργασίες, το οποίο ο επιβλέπων του έργου αποστέλλει στη ΔΥ μαζί με τη σχετική έκθεσή του

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ :

- η έννοια της **‘εκ προθέσεως αναληθούς επιμέτρησης’**, η οποία να τη διαχωρίζει πλήρως από αυτήν της **‘ανακριβούς επιμέτρησης’**, χρειάζεται διευκρινίσεις και σαφέστερο ορισμό
- καθόσον ο ορισμός ότι **«ως εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις νοούνται οι επιμετρήσεις που εκ προθέσεως περιέχουν αναληθή επιμετρητικά στοιχεία»**, ουδέν αποσαφηνίζει.

Διάταξη προδήλως ασαφής

- εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει πλήθος ερμηνευτικών ζητημάτων και προβλημάτων εφαρμογής τόσο στους αναδόχους, όσο και στους επιβλέποντας και τη Δ.Υ. καθώς η **‘εκ προθέσεως αναληθής επιμέτρηση’** στις περισσότερες των περιπτώσεων θα εγείρει διαφωνίες μεταξύ ΔΥ και εργολάβου
- **δεν προβλέπεται διαφορετική αντιμετώπιση και συνέπειες των ανακριβών από τις εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις (παρ. 4-6),**
 - Στοιχειοθέτηση σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος
 - Ενημέρωση αντίστοιχου Μητρώου κλπ.

Αφανείς Εργασίες (παρ. 7)

- Ο Επιβλέπων είναι υποχρεωμένος να ανταποκριθεί στο αίτημα ελέγχου των αφανών εργασιών,
- υποβάλλονται με χωριστή επιμέτρηση,
- συνοδευόμενη επίσης από δήλωση περί αληθείας

ΠΠΑΕ

- Καταργούνται τα ΠΠΑΕ και αντικαθίστανται από την **‘Δήλωση γνωστοποίησης αφανών εργασιών’**
- **Αντικαθίσταται η Επιτροπή ΠΠΑΕ από τον Επιβλέποντα (ΔΥ ή ΙΦΕ)**
- η έκθεση παραλαβής αφανών εργασιών που συνοδεύει υποχρεωτικά την επιμέτρηση αυτών δεν έχει εκτελεστό διοικητικό χαρακτήρα και δεν προσβάλλεται αυτοτελώς (Η πράξη η οποία δύναται να προσβληθεί είναι η εγκριτική απόφαση της επιμέτρησης που θα εκδώσει η ΔΥ)

Χαρακτηρισμός εδαφών (παρ. 8)

- *Γίνεται από δύο ή περισσότερους τεχνικούς που ορίζονται από τη ΔΥ*
- Η ΠΑ μπορεί σε κάθε περίπτωση να ορίσει επιτροπή αποτελούμενη από τρεις (3) τουλάχιστον τεχνικούς για επανέλεγχο του χαρακτηρισμού και της παραλαβής του φυσικού εδάφους.
- Αν δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό ή σε περίπτωση αδυναμίας να ληφθεί απόφαση, λόγω διαφωνίας των υπαλλήλων που ορίζονται σε άρτιο αριθμό, ο ανωτέρω χαρακτηρισμός εδαφών γίνεται κατά τον προσφορότερο τρόπο με απόφαση της ΠΑ
- **A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ** : πέραν του χαρακτηρισμού να παραλαμβάνεται και ο όγκος των χωματισμών

Τελική Επιμέτρηση (παρ. 9 - 11)

- Με την έγκριση της Τελικής Επιμέτρησης ολοκληρώνεται ο έλεγχος των επιμέρους επιμετρητικών στοιχείων που υποβάλλονται κατά την διάρκεια του Έργου *(Κάθε απαίτηση ή αίτημα του Αναδόχου δεν μπορεί να εγερθεί μετά την υποβολή της Τελικής Επιμέτρησης)*
- η τελική επιμέτρηση ελέγχεται από τον επιβλέποντα της ΔΥ, συντάσσεται σχετική έκθεση και εγκρίνεται με απόφαση της ΔΥ.
- Η τελική επιμέτρηση, όπως και όλες οι επιμέρους επιμετρήσεις, συνοδεύεται από **‘δήλωση περί της αληθείας αυτών’**, ενώ εξακολουθούν να ισχύουν τα ήδη προβλεπόμενα στο νόμο για τη μη υποβολή της τελικής επιμέτρησης από τον ανάδοχο
- Νέο στοιχείο : Σε περίπτωση που η ΔΥ προβεί στη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης λόγω της άρνησης του αναδόχου περί σύνταξης και κατάθεσής του, ο τελευταίος δύναται να την αμφισβητήσει με ένστασή του

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

- η πρόβλεψη σαφών και κατάλληλων κυρώσεων σε βάρος αναδόχων που καθ' υποτροπή υποβάλλουν εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις ή άλλες δηλώσεις
- πχ ότι :
 - αποτελεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, ότι
 - ενημερώνεται το αντίστοιχο Μητρώο και
 - κινούνται οι προβλεπόμενες πειθαρχικές διαδικασίες ως προβλέπονται στα Μητρώα του ΜΗΤΕ κλπ.)

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

- η δυνατότητα σύναψης σύμβασης με ανεξάρτητο **ειδικό σύμβουλο ποιότητας** στο σύνολο των συμβάσεων δημόσιων έργων, είτε χρηματοδοτούνται από το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ είτε από το συγχρηματοδοτούμενο από την Ένωση. και όχι μόνο σε αυτές που συγχρηματοδοτούνται από πόρους της ΕΕ ως ισχύει σήμερα (άρθρο 158 ν. 4412/2016 που δεν τροποποιείται).
- η δυνατότητα να προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης, τόσο των μελετών όσο και των έργων, η υποχρέωση χρησιμοποίησης της ψηφιακής εφαρμογής Μοντέλων Δομικών Πληροφοριών (αγγλ. **BIM** από το "Building Information Modeling") προς βελτίωση των διαδικασιών σχεδιασμού, υλοποίησης και τεκμηρίωσης του παραληφθέντος δημοσίου έργου.

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΜΕΡΟΥΣ Ι.

Τα ερωτήματά σας στο
zparastamatis@gmail.com
ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ